

Examen HAVO 2014

tijdvak 1
dinsdag 27 mei
13.30 - 16.00 uur

Turks

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 47 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 53 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Bankalar

Volgens het nieuwe wetsvoorstel moeten banken in staat zijn om goud te verkopen.

- 1p 1 Wat zal hiervan het gevolg zijn volgens Özcan Halaç?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 2 Bu parça hangi edebi türde yazılmıştır?
A deneme
B eleştiri
C makale
D sohbet
- 1p 3 Parçada geçen 'yastık altı' deyimiyle anlatılmak istenen nedir?
A altının değeri
B altının eskiliği
C kaybolan altın
D saklanan altın

Tekst 2 Bir Yastıkta 40 Yıl

- 1p 4 Parçaya göre erkeklerin kadınlarla olan kavgalarının sebebi nedir?
A dikkatsizlik
B emretmek
C küçümsemek
D vurdumduymazlık
- 2p 5 Noem vier aspecten waarop een goed (lang) huwelijk is gebaseerd volgens de schrijver.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 6 Rıdvan Oluç'a göre erkekler, genelde eşleriyle hangi şekilde iletişim kurmayı tercih ederler?
A dikkat çekerek
B ilgi göstererek
C iltifat ederek
D rapor vererek

- 1p 7 Parçaya göre kadınlar neden erkeklerden daha uzun konuşurlar?
A dostluk kurmak için
B ikna etmek için
C kabul görmek için
D zaman geçirmek için
- 1p 8 Parçaya göre kadın ile erkek arasında mutlu bir ilişkinin temeli nasıl atılmalıdır?
Eşlerin,
A birbirlerini iyi ve yeterli hissettirmesiyle
B birbirlerinin gelişimini desteklemesiyle
C kendi yeteneklerini iyi kanıtlamasıyla
D uyumlu bir çift olduklarını göstermesiyle

Tekst 3 Türkan Şoray

- 1p 9 Parçaya göre Türkan Şoray'ın tek pişmanlığı nedir?
A Altın Portakal Ödülü'n kabul etmemesi
B Avrupa'dan gelen bir teklifi geri çevirmesi
C çok sevdiği bir aktrle oynayamaması
D sultan ünvanını reddetmesi
- 1p 10 Mustafa Akaydın parçada geçen 'Taşıma yok' deyiimiyle neyi ima etmektedir?
A fazla dedikodu yapılmadığını
B kimsenin zorla getirilmediğini
C konuyla ilgisinin olmadığını
D ulaşım imkanlarının azlığını
- 1p 11 Türkan Şoray'a göre filmlerde ve dizilerde oynama arasındaki fark nedir?
A dizi filmlerin reyting sorunu olması
B filmlerin daha az süre izlenilmesi
C oyuncuların daha çok kazanması
D seyircilerin karakterleri belirlemesi
- 1p 12 Türkan Şoray'a göre bir oyuncunun eğitilmiş olması, kendisini aşığıdaki zorunlulukların hangisinden muaf tutar?
A evre kazanma
B kendisini kanıtlama
C rekabete girme
D reklam yapma
E staj yapma

Tekst 4 Kahve Falı Nasıl Bakılır?

- 1p 13 Fincan kapatıldıktan sonra üzerine metal bir nesnenin konmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?
- A Falda olumlu şeylerin çıkmasını sağlamak.
 - B Falın çabucak gerçekleşmesini sağlamak.
 - C Fincanın içindeki telveyi eşit olarak yaymak.
 - D Fincanın ısınıp belli bir sıcaklıkta tutmak.

In de tekst worden twee situaties genoemd waardoor de voorspellingen van het koffiedik kijken ongeldig worden.

- 1p 14 Noem deze twee situaties.
Je moet in het Turks antwoorden.

- 1p 15 Yazıya göre fala bakılırken fincan hayali olarak dört parçaya bölünür. Hangi parça yakın zamanda gerçekleşecek durumları belirtir?
- A diklemesine çizginin sağ tarafındaki semboller
 - B diklemesine çizginin sol tarafındaki semboller
 - C enlemesine çizginin üstündeki semboller
 - D fincanın dibine doğru olan semboller

- 2p 16 Welk symbool in het koffiedik heeft welke betekenis?
Noteer het cijfer van het symbool met de letter van de juiste betekenis

symbool	betekenis
1 (een) driehoek	a een cadeautje
2 (een) krans	b een gelukkig huwelijk
3 kleine puntjes	c een zeecruise
4 (een) rondje	d geld
5 twee verticale lijntjes (golfjes)	e promoveren
6 (een) vierkant	f succes

Tekst 5 Bütün Mikroplar Zararlı Mıdır?

- 2p 17 Hieronder staan een aantal eigenschappen van bacteriën en virussen. Neem de tabel over en zet een kruisje onder de juiste kolom.

eigenschap	bacteriën	virussen
1 kunnen zichzelf vermeerderen		
2 hebben een lichaam nodig om zich te vermenigvuldigen		
3 kunnen de kou en hitte overleven		
4 sommige hiervan zijn goed voor het lichaam		
5 kunnen zich in de cellen nestelen en nemen de controle over		

- 2p 18 Noem drie soorten bacteriën die een ziekte kunnen veroorzaken.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 19 'Mikroplar' başlıklı bölümde kullanılan anlatım sanatı aşağıdakilerden hangisidir?
A benzetme
B karşıtlık
C kişileştirme
D soyutlama
- 1p 20 Aşağıdaki seçeneklerden hangisi mantarlarla ilgili olarak doğrudur?
A Bazı mantarlar bulaşıcı hastalık ve yaralara sebep olurlar.
B Mantarlar çoğunlukla çok hücreli varlıklardan oluşur.
C Penisilin zararlı mantarlardan elde edilen bir ilaçtır.
D Zararlı mantarlar zararsız mantarlardan daha küçüktür.

Tekst 6 Çocuk Yetiştirmenin Formülü

- 2p 21 De schrijver noemt een aantal kenmerken van een kind met weinig zelfvertrouwen. Schrijf er vier op.
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 22 Wat is van belang voor de ontwikkeling van zelfvertrouwen en onafhankelijkheid van het kind in de eerste levensfase volgens de schrijver?
Schrijf het antwoord kort op.

- 1p 23 Parçaya göre endişeyle anneye geri dönen bir çocuğa karşı annenin nasıl davranması tavsiye ediliyor?
- A azarlama - yakınlaştırma
 - B güven verme - uzaklaştırma
 - C oyun oynama - yalnız bırakma
 - D şefkatle karşılama - görmezden gelme

Tekst 7 Belediye, Halkı Araba Almaya Mahkum Etti

- 1p 24 Waarom adviseert de algemeen directeur van de infrastructuur mensen om op vakantie te gaan?
- 1p 25 Prof. Dr. Ergun Gedizlioğlu'na göre trafik sorununun asıl nedeni nedir? ulaşım da
- A özel araçların fazlalığı
 - B ticari araçların azlığı
 - C toplu taşıma araçlarının kalitesizliği
 - D ulaşım sisteminin yetersizliği
- 1p 26 Ergun Gedizoğlu'na göre yol bakım çalışması yapılan bir bölgede yığılma nasıl önlenir?
- A yolun önceden daraltılmasıyla
 - B yolun önceden genişletilmesiyle
 - C yolun tek yönlü yapılmasıyla
 - D yolun yayalara kapatılmasıyla
- In de tekst staat dat Prof. Dr. Nurettin Sözen en Prof. Dr. Zerrin Bayraktar dezelfde mening hebben.
- 1p 27 Wat is hun mening?

Tekst 8 Balkanlar

- 1p 28 Parçaya göre Bulgaristan'daki İslami eserlerin ülkedeki Müslümanlara ait olduğu nasıl kesinlik kazanacak?
- A diplomatik ilişkilerle
 - B ödeme yoluyla
 - C vakıflarla ilgili raporla
 - D yeni bir kanunla

- 1p 29 Genel Müdür Halit Eren niçin 'çalışmalarının basılmadan gönderildiğini' belirtmektedir?
- A belediye şart koştığı için
 - B kontrolün kolaylaştırılması için
 - C rekabeti lehine çevirmek için
 - D zamanından önce başvuru için

Algemeen directeur Halit Eren van IRCICA vertelt dat er twee belangrijke monumenten zijn gerestaureerd.

- 1p 30 Schrijf de namen van deze monumenten op.
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 9 Genetiğe Uygun Tedavi Geliyor

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

- 1p 31
- A bilime özgü düşüncelerin
 - B bireye özgü yaklaşımın
 - C kişilerin sağlığının gözetlenmesinin
 - D teknik araştırmaların sıklaştırılmasının
- 1p 32
- A biyolojik
 - B fizyolojik
 - C genetik
 - D psikolojik
- 1p 33
- A ameliyatta
 - B araştırmada
 - C hastada
 - D tedavide
- 1p 34
- A aynı
 - B bilinmez
 - C farklı
 - D görülmez

1p 35

- A aniden
- B kısmen
- C önceden
- D resmen

1p 36

- A aile ekonomisinden
- B araştırma eksikliğinden
- C bilimsel hatadan
- D halk sağlığından

1p 37

- A çevrelerini
- B paralarını
- C umutlarını
- D yaşamlarını

Tekst 10 Böcek Deyip Geçmeyin

1p 38 Parçaya göre böceklerin hangi özelliği yazarda bir hayranlık duygusu oluşturmaktadır?

- A estetik görünümleri
- B haberleşme içgüdüleri
- C ilginç sesleri
- D kıvrak zekaları

1p 39 İkinci paragrafta geçen 'ıslak bir kağıt' ile 'ayak yastıkları' arasındaki ilişki, hangi sanatsal anlatımla belirtilmektedir?

- A benzetme
- B kişiselleştirme
- C mecaz
- D tanık gösterme

2p 40 Welke van de onderstaande beweringen over insecten zijn juist en welke zijn onjuist volgens de tekst?

Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.

- 1 Insecten gebruiken hun voelsprietten om met andere insecten te communiceren.
- 2 Voelsprietten hebben soms de functie van antennen.
- 3 Voelsprietten kunnen door de chemische stoffen in de lucht worden vernietigd.
- 4 Voelsprietten worden gebruikt om het andere geslacht te verleiden.
- 5 Voelsprietten worden gebruikt om het voedsel te ruiken.

- 1p 41 Wat is het verschil tussen mannelijke en vrouwelijke muggen volgens de tekst?
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 11 Mangala Oyunu Nasıl Oynanır?

- 1p 42 Waaruit bestaat de speelruimte van de spelers?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 43 Parçaya göre oyuna kimin başlayacağı nasıl belirleniyor?
A bir sayı tutarak
B kura çekerek
C yazı tura atarak
D zar atarak
- 1p 44 Parçaya göre oyunda bir set ne zaman sona erer?
A karşı tarafın tüm kuyuları dolduğunda
B karşı tarafta çok fazla taş kaldığında
C kendi kuyusundaki taşlar bittiğinde
D kendi tarafında fazla taş kaldığında
- 1p 45 Parçaya göre oyunun kaderini ne belirler?
A çift sayı
B hamle sırası
C ilk taş
D son taş

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Lees bij de volgende opgaven steeds eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 12 E-Konsolosluk Pasaportlar

Je oom uit Turkije wil graag een paspoort aanvragen om naar Nederland te komen. Hij werkt bij de overheid als inspecteur en mag het 'Hususi' paspoort aanvragen.

Zijn 23-jarige ongetrouwde dochter wil graag meekomen en hetzelfde paspoort aanvragen.

- 1p **46** Mag zij volgens de tekst ook het 'Hususi' paspoort aanvragen?
Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van het zinsdeel dat jouw antwoord ondersteunt.

Tekst 13 Türk Ev Tekstili Ürünleri

Je oom in Turkije is een ondernemer in textielproducten en graag in China producten verkopen.

- 1p **47** Heeft het volgens de tekst nut om deel te nemen aan de beurs in Shanghai?
Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waarin dat staat.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.